

Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością

W projekcie **Aktywni niepełnosprawni** 4 instytucje przygotowały różne pomysły i rozwiązania jak poprawić życie osób z niepełnosprawnościami. Na przykład jak wprowadzić do polskiego prawa nowe rozwiązanie o nazwie **usługi asystencji osobistej osoby z niepełnosprawnością**.

Razem pracowali pracownicy:

- Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- Polskiego Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną
- Fundacji imienia Królowej Polski świętej Jadwigi.

Asystencja osobista jest usługą, wykonywaną dla osoby z niepełnosprawnością. Usługa polega na wspieraniu osoby w załatwianiu spraw których nie może zrobić sama. Potrzeby i zdanie osoby są najważniejsze. Dzięki tej usłudze osoba z niepełnosprawnością będzie bardziej niezależna. Pracownik, który wykonuje usługę asystencji nazywa się **asystent osobisty**.

Z usługi asystencji osobistej mogą korzystać dorośli i dzieci:

- z niepełnosprawnością intelektualną,
- z autyzmem
- z chorobami wzroku i słuchu,
- z chorobami psychicznymi i ruchowymi.

Osoby nie muszą mieć orzeczenia o niepełnosprawności.

Szczegółowe informacje o asystencji osobistej przeczytasz w dokumencie

Ważne informacje o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami

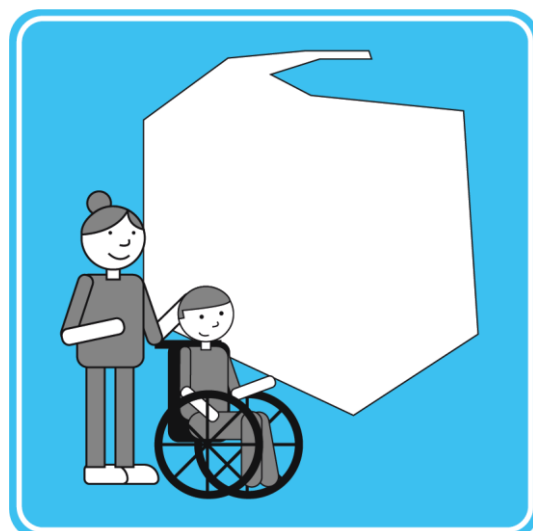
Żeby przeczytać dokument kliknij w link:

<https://wlaczeniespoleczne.pl/idi-fgi-warsztaty>

Usługi asystencji osobistej były **testowane**, czyli sprawdzane w sześciu województwach:

- dolnośląskim
- lubelskim
- wielkopolskim
- pomorskim
- śląskim
- warmińsko-mazurskim.

Żeby sprawdzić jak działa asystencja osobista osoby z niepełnosprawnością wzięły udział w:

- szkoleniach jak zarządzać usługami i jak współpracować z asystentem
- spotkaniach z pracownikami projektu.

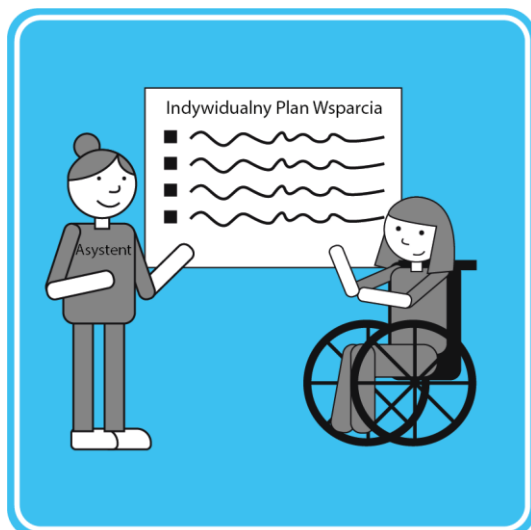
Na spotkaniach pracownik pisał:

- jakie trudności ma osoba
- kiedy potrzebuje asystenta
- ile godzin wsparcia potrzebuje.

Eksperti pisali **Indywidualny Plan Wsparcia** dla każdej osoby z niepełnosprawnością, **użytkownika asystencji osobistej.**

Asystent osobisty wykonywał zadania, które były napisane w Indywidualnym Planie Wsparcia.

Żeby sprawdzić jak działa

asystencja osobista

użytkownicy sami wybierali asystenta osobistego.

Razem ustalali spotkania i zasady współpracy.

Podpisywali dokument współpracy, czyli **kontrakt.**

Pracownicy przygotowali pomocy dla użytkowników asystencji osobistej.

Na przykład, kiedy osoba z niepełnosprawnością miała konflikt z asystentem, były mediacje.

Mediacje są to spotkania i rozmowy, żeby rozwiązać problem.

Kiedy osoba z niepełnosprawnością nie wiedziała co zrobić mogła porozmawiać z innymi osobami niepełnosprawnymi.

Takie spotkania nazywały się **doradztwo wzajemne**.

Asystenci osobiści, mieli **superwizje**.

Superwizje, są to spotkania, na których ludzie opowiadają o swojej pracy. Jedna osoba, prowadzi spotkanie, żeby każdy powiedział, co jest dla niego ważne. Jakie ma problemy w pracy.

Kto sprawdzał usługi asystencji osobistej

Usługę asystencji osobistej sprawdzało wiele osób z niepełnosprawnościami. Najwięcej było osób dorosłych. Wiele osób miało dwie niepełnosprawności, Były osoby z różnymi chorobami. Osoby z różnymi niepełnosprawnościami miały różnych asystentów osobistych i różną liczbę godzin wsparcia.

Usługę asystencji osobistej sprawdzali też asystenci osobiści. Asystentami było więcej kobiet niż mężczyzn. Niektóre osoby już przed projektem pracowały jako asystenci. Asystentki i asystenci dostali pieniądze za swoją pracę.

Jak pracownicy sprawdzali usługi asystencji osobistej

Pracownicy projektu sprawdzili jak osoby z niepełnosprawnością oraz inne osoby oceniają asystencję osobistą. Zadawali wiele pytań na początku i na końcu projektu.

Pracownicy rozmawiali z:

- asystentami
- ekspertami
- dorosłymi, którzy mieli asystentów
- rodzicami dzieci, które miały asystentów
- doradcami wzajemnymi.

Sprawdzili czy:

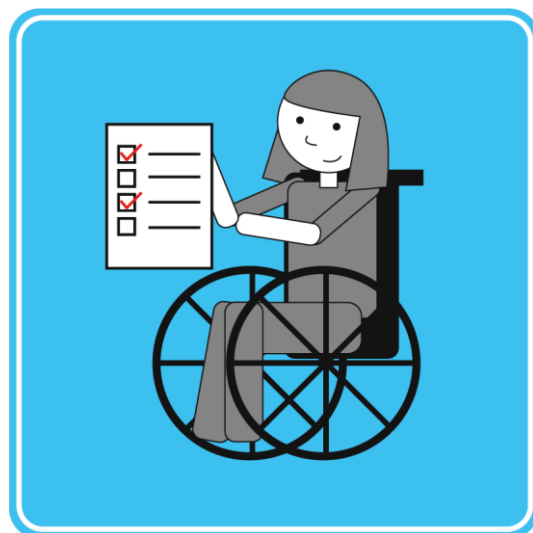
- pomysł pracy asystenta jest dobry
- dokumenty są dobre
- warsztaty były ciekawe i dobre

Sprawdzili czy prawnicy na warsztatach byli dobrze przygotowani.

Czy wiedzieli jakie przekazać informacje.

Pracownicy zrobili ankiety:
- dla użytkowników asystencji osobistej
- dla asystentów
- dla pracowników, którzy robili Indywidualne Plany Wsparcia.

Rodzice i pracownicy projektu musieli odpowiedzieć na wiele pytań. Prawnicy, którzy prowadzili warsztaty musieli wypełnić ankietę przez internet.

Pracownicy napisali też kilka **studium przypadku**, Studium przypadku to opisana w oddzielnym dokumencie sytuacja jednego użytkownika.

Wyniki sprawdzenia dokumentów i szkoleń zaplanowanych dla asystentów osobistych

Ekspertcy sprawdzili czy dokument do samodzielnego opisania swoich potrzeb, do **autodiagnozy** był dobrze przygotowany. Użytkownicy ocenili, że był dobrze przygotowany, był łatwy do napisania. Asystenci ocenili, że dokument im pomógł w pisaniu Indywidualnego Planu Wsparcia.

Autodiagnoza

Asystenci ocenili, że szkolenie o Indywidualnych Planach Wsparcia dobrze przygotowało ich do pisania Planów. Ekspertcy ocenili sposób przygotowania tych planów. Napisali, że ten sposób, pozwala na **podmiotowe** podejście do osoby.

Pracownicy powiedzieli, że taki sposób ustalanie wsparcia dla osób z niepełnosprawnością jest nowy. Takie ustalanie jest dla nich lepsze. Osoby z niepełnosprawnością czuły, że są wysłuchane. Ich sprawy są ważne dla ekspertów.

W grupach ekspertów były też osoby z niepełnosprawnością. To był dobry pomysł i pomógł w dobrym ustaleniu indywidualnego wsparcia. Osoby z niepełnosprawnością wiedzą co jest im potrzebne. Dzięki temu inne osoby z niepełnosprawnością czuły się zrozumiane i nie były zestresowane.

Eksperti ocenili sposób opracowania Indywidualnych Planów Wsparcia. Większość osób oceniła go dobrze. Eksperti źle ocenili **Wstępny plan** Indywidualnego Planu Wsparcia. Wstępny Plan był rzadko wykorzystywany i było więcej pracy.

Eksperti dobrze ocenili dokument **dyspozycje do wywiadu**. Były to informacje o co pytać użytkowników, żeby dobrze przygotować Indywidualny Plan Wsparcia. Eksperti dobrze ocenili **narzędzie do wyceny godzin asystenta**. Narzędzie było łatwe i przydatne.

Użytkownicy asystentury powiedzieli, że bardzo ważna jest możliwość samodzielnego wyboru asystenta osobistego. Ważne też jest, że każdy może zrezygnować z asystenta. Często osoby z niepełnosprawnością wybierały na asystenta osobę, którą znały z innego projektu.

Asystenci osobiści w różnych częściach Polski za swoją pracę dostawali różne wynagrodzenie. Najmniejsze wynagrodzenie za godzinę pracy 41 złotych. Największe wynagrodzenie za godzinę pracy 60 złotych.

Asystenci pracowali z osobami z różnymi trudnościami, na przykład z osobami niepełnosprawnymi ruchowo. Dostawali różne wynagrodzenie za pracę z osobami z różnymi trudnościami. Najmniej zarabiali asystenci osób z niepełnosprawnością sprzężoną. Najwięcej zarabiali asystenci osób z głęboką wieloraką niepełnosprawnością.

Osoby z sprzężoną niepełnosprawnością potrzebowały najwięcej pomocy asystenta. Najmniej pomocy asystenta potrzebowały osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Wyniki sprawdzenia szkoleń dla użytkowników asystencji osobistej

Szkolenie było ważne dla wielu użytkowników. Poznali oni nowe informacje o asystencji. Uczestnicy dowiedzieli się o swoich prawach, co to jest asystencja osobista, jakie zadania ma asystent osobisty.

Wyniki sprawdzenia szkoleń dla asystentów osobistych

Po szkoleniu większość asystentów czuła, że są dobrze przygotowani do pracy. Niektóre osoby myślały, że są słabo przygotowane do bycia asystentem osobistym.

Asystenci powiedzieli, że na szkoleniu dowiedzieli się ważnych informacji o **samostanowieniu** osób z niepełnosprawnością. Każda osoba może sama decydować o sobie. Dowiedzieli się co trzeba robić, żeby być dobrym asystentem. Asystenci poznali swoje prawa i obowiązki. Asystenci powiedzieli, że na szkoleniu było za mało informacji o radzeniu sobie w trudnych sytuacjach.

Jak asystenci wspierali użytkowników

Asystenci razem z użytkownikami planowali kiedy się spotkają. Najwięcej asystentów ustalało spotkania na cały tydzień. Najmniej asystentów ustalało spotkania na 2 lub 3 tygodnie. Wielu asystentów powiedziało, że planowanie było dobre dla nich i dla osób z niepełnosprawnością.

Jak użytkownicy uczyli asystentów dobrego wspierania

Użytkownicy robili szkolenia dla swojego asystenta osobistego. Osoby, które nie mogły same zrobić szkolenia mogły poprosić o pomoc rodzica lub opiekuna. Bardzo dużo osób zrobiło szkolenie dla swoje asystenta. Asystenci, którzy mieli szkolenie, nauczyli się dobrze wspierać osobę z niepełnosprawnością.

Współpraca osób z niepełnosprawnościami z asystentami

Dużo asystentów dobrze wykonało usługi asystencji osobistej. Asystenci dobrze współpracowali z wybraną osobą z niepełnosprawnością. Kilku asystentów bało się, że nie mają siły i nie wiedzą, jak wspierać użytkownika.

Asystenci powiedzieli, że mieli problemy z godzinami wsparcia. Czasami godzin było za mało, czasami było za dużo godzin

Asystenci wykonywali swoją pracę w różny sposób. Czasami wspierali osobę z niepełnosprawnością w aktywnym spędzaniu czasu. Czasami wspierali osobę z niepełnosprawnością i robili zajęcia terapeutyczne.

Asystenci współpracowali z rodziną użytkownika. Czasami razem z rodziną uczyli osobę z niepełnosprawnością samodzielności. Czasami pomagali osobie z niepełnosprawnością, żeby bliscy pozwolili jej decydować o sobie. Asystenci pomagali w różnych sprawach rodzinnych.

Jakie trudności mieli asystenci osobiści

Wielu asystentów uważa, że współpraca z użytkownikami była dobra. Nie było między nimi konfliktów.

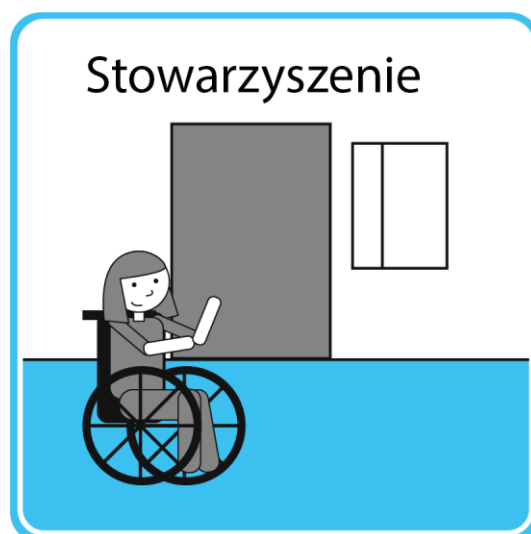
Czasami osoby z niepełnosprawnością nie szanowały prywatnego życia swojego asystenta.
Czasami użytkownicy źle traktowali asystentów.

Czasami asystenci mieli problemy z rodziną użytkownika.
Rodzina nie chciała, żeby osoba z niepełnosprawnością uczyła się samodzielności i decydowała sam o sobie.

Czasami użytkownicy mieli problemy z asystentami osobistymi.
Niektórzy asystenci nie wiedzieli jak wspierać użytkownika.
Niektórzy asystenci zapominali o wspólnych ustaleniach.
Niektórzy asystenci, mieli za mało czasu na wspieranie.

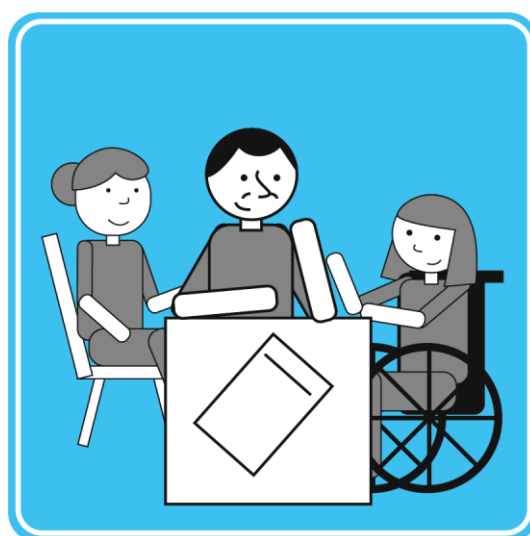

Użytkownicy mieli tyle godzin wsparcia ile chcieli i potrzebowali.
Użytkownicy spotykali się z asystentami, w terminach, które wcześniej zaplanowali.
Wielu użytkowników wykorzystało wszystkie zaplanowane godziny wsparcia.
Czasami użytkownik miał więcej godzin wsparcia.
Czasami użytkownik nie wykorzystał wszystkich godzin wsparcia.

Użytkownicy mieli problemy z zarządzaniem pracą asystentów.
Samodzielne zarządzanie pracą asystenta było nowością i było trudne dla osób z niepełnosprawnością.

Jak osoby z niepełnosprawnością oceniają doradztwo wzajemne

W projekcie pracowało 10 doradców wzajemnych.
Doradcami były osoby z różnymi niepełnosprawnościami.
Na przykład osoby z niepełnosprawnością ruchową,
osoby z niepełnosprawnością intelektualną,
osoby głuchoniewidome.

Osoby, które były doradcami wzajemnymi powiedziały, że doradca musi dużo wiedzieć o wspieraniu osób z niepełnosprawnościami. Doradca powinien być empatyczny, to znaczy współczujący. Doradca powinien wiedzieć jak prowadzić rozmowy na różne tematy.

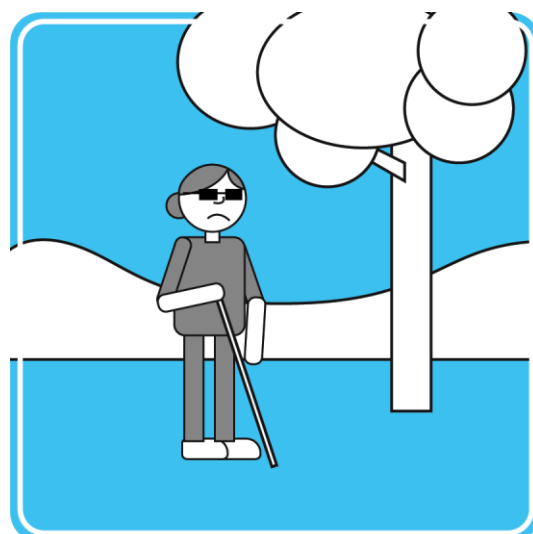

Doradcy wzajemni powinni uczestniczyć w szkoleniu. Osoby z niepełnosprawnością też potrzebują szkolenia, jak mogą korzystać z doradztwa. Doradztwo wzajemne jest potrzebne w usługach asystencji osobistej.

Jak wygląda asystencja osobista dla różnych osób

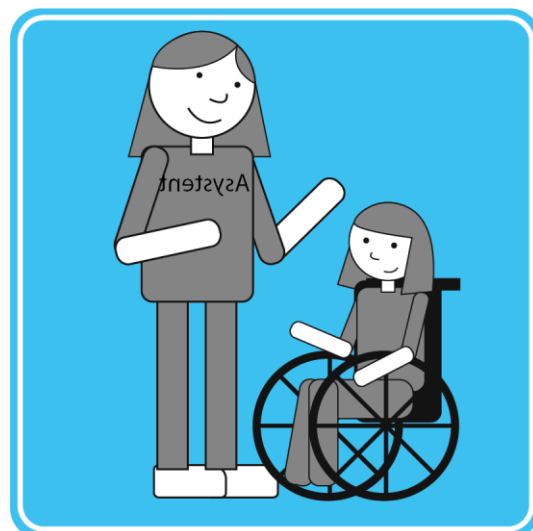
Osoby z niepełnosprawnością, które mieszkają na wsi albo w małym mieście, miały problem, żeby znaleźć asystenta osobistego.

Osoby z niepełnosprawnością,
które wcześniej nie miały asystenta osobistego
nie wiedziały jak asystent może je wspierać.
Nowi użytkownicy potrzebują szkolenia
jak korzystać z asystencji osobistej.

Dzieci z niepełnosprawnościami potrzebują
asystenta osobistego.
Dzieci wolą mieć asystenta,
z którego wcześniej znały.
Kiedy dzieci mają asystenta osobistego,
wtedy ich rodzice mogą odpocząć.
Taki czas na odpoczynek nazywa się
wsparcie wytchnieniowe.

Osoby z niepełnosprawnością są szczęśliwe,
że miały swojego asystenta osobistego.
Po projekcie osoby mają lepsze
relacje z rodziną,
są bardziej samodzielne.
Poprawiło się ich życie:
- więcej same decydują o sobie
- mają więcej aktywności
w najbliższym otoczeniu.

Asystent osobisty pomógł też rodzinom dzieci z niepełnosprawnością. Dzieci stały się bardziej samodzielne, poznały nowe osoby, stały się bardziej otwarte na kontakty z innymi.

Użytkownicy usługi asystencji osobistej oraz rodziny dzieci z niepełnosprawnością chcą, żeby usługi asystencji były wprowadzone do polskiego prawa.

